

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

23 січня 2025 року

Веде засідання голова комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я пропоную потроху починати. Хтось має вимкнути Zoom, бо в нас луна.

Доброго дня ще раз, колеги! Я пропоную починати. В нас є колеги в Zoom, є колеги в залі. Відповідно, щоб не гаяти час, в тому числі запрошених гостей, пропоную починати, колеги.

Отже, ми з вами сьогодні запланували заслухати Звіт Рахункової палати, затверджений 25 грудня минулого року, про результати аудиту відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних злочинів, колеги.

Я буду пропонувати наступну послідовність розгляду цього питання. З вашого дозволу, я зроблю дуже короткий вступ.

Присутня пані Роксолана Андріївна, голова Комітету з питань бюджетної політики. Вона як голова комітету, який опікується законодавством про Рахункову плату, хотіла би сказати кілька слів. Відповідно після цього, колеги, ми заслухаємо, власне, звіт Рахункової палати і коментарі або інформацію від АРМА щодо того, яким чином планується реалізовувати рекомендації. І після цього, колеги, перейдемо до режиму питань і відповідей від членів комітету. Чи приймається такий план розгляду? Гарзд, колеги. Дякую дуже.

Я не займатиму багато часу. Просто зверну вашу увагу на те, що, перше, мені здається, ми один із перших комітетів, який по новому Закону "Про Рахункову палату" заслуховує і розглядає на засіданні комітету звіт Рахункової палати щодо питань, які віднесені до предмету відання комітету. Ми в даному випадку, колеги, особливо актуальним маємо цей звіт, оскільки,

як ви знаєте, ми маємо з вами в найближчі 2,5 місяця опрацювати зміни до Закону про АРМА, які мають в себе включати і зміни щодо порядку добору керівника АРМА, і зміни щодо аудиту діяльності АРМА. І найважливіше, на мою скромну точку зору, зміни щодо управління активами, які мають цей процес управління, зробити більш прозорим і зробити його більш ефективним з точки зору і можливості держави відшкодувати кошти, отримані від корупційних злочинів, в тому числі в результаті збереження ефективного управління цими активами, і у разі, якщо злочин не доведено або арешти з активів знято, забезпечувати і право власника повернути свій актив, скажімо так, в стані збереженої вартості без шкоди цьому активу в той час, коли він перебував під управлінням держави.

Я думаю, що і знахідки, і рекомендації Рахункової палати – це те, на що ми однозначно маємо звернути увагу в процесі роботи над змінами до Закону про АРМА. Відповідно, колеги, прошу дуже уважно поставитися до того, що має нам сказати Рахункова палата.

Дякую дуже. В мене все. Я не забиратиму більше часу. Роксолана Андріївна, будь ласка.

Якщо можна, в мікрофон.

_____. А що, не прийшов Голова Рахункової палати, да, я бачу?

ГОЛОВУЮЧА. Мені здається, Голова Рахункової палати – це вона, і вона у відрядженні. Ми з вами планували це засідання, ми голосували рішення комітету про проведення цього засідання на минулому тижні.

_____. І заступника, нікого не прислали?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, присутня пані Єлизавета Михайлівна Пушко-Цибуляк – член Рахункової палати, такий самий член Рахункової, як Голова

Рахункової палати, і відповідальний член Рахункової палати, який, власне, робив цей аудит.

_____. Я зрозумів. Неповага до комітету, я вважаю. Якщо ні зама нема, ні керівника. Тобто керівник АРМА є, член Рахункової палати є.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще раз, Голова Рахункової палати у відрядженні в цей день. Ми ж не можемо з графіком відряджень погоджувати графік засідань комітету. Ми з вами ухвалили рішення щодо того, в який день ми хочемо заслухати це засідання. Дякую дуже, колеги.

Роксолана Андріївна, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, доброго дня! Я не буду забирати багато часу у вас і не буду говорити по суті звіту, який підготувала Рахункова палата. Але для мене це засідання ваше, мабуть, набагато більш особливе, ніж для вас. Тому що це, дійсно, перше засідання профільного комітету, який буде розглядати звіт Рахункової палати з усіх комітетів у Верховній Раді саме по новому закону.

Ми внесли зміни до Закону "Про Рахункову палату". Це було вимогою, яка була прив'язана до фінансування не тільки МВФ, але і Сполучених Штатів Америки. Їхня попередня адміністрація вважала, і я думаю, що нова також вважає, що Рахункова палата є ключовою частиною контролю за використанням коштів державного бюджету, зокрема тих коштів, які приходять нам від партнерів напряму в бюджет. І однією з важливих частин цього закону було посилення взаємодії з парламентом. Тому що ті два роки, які я перебуваю на посаді голови комітету, переважно ці звіти приходили тільки мені, я їх розсилала просто по різним органам від Кабміну, там в даному випадку АРМА, щоб вони якось звернули увагу і відреагували.

Але Рахункова палата за своєю суттю є органом парламентського контролю, і відповідальність за дотримання рекомендацій Рахункової палати

в першу політична. Звісно, якщо аудитори знаходять якісь факти порушення законодавства чи ознаки кримінального злочину, вони звертаються до правоохоронних органів. Але якщо ми говоримо про ефективність використання коштів, то до підвищення цієї ефективності має спонукати саме парламент і в першу чергу профільний комітет у відповідній сфері.

І тому і SIGMA, яка є частиною Організації економічного співробітництва і розвитку, і Сполучені Штати, і МВФ наполягали саме на цьому елементі парламентського контролю і посилення взаємодії з парламентом. І відтепер з того моменту, як почав діяти закон, розгляд цих звітів, які готує Рахункова палата, є обов'язковим в комітетах Верховної Ради відповідно до кожного профілю. Тобто бюджетний комітет зараз буде розглядати тільки звіти, які стосуються виконання державного бюджету, а кожен орган і кожна там бюджетна програма буде стосуватися конкретного комітету. І це, я вважаю, добре, тому що в цій взаємодії важливий вклад депутатів також, тому що двосторонній рух. Тому що і аудитори покращують свої компетенції, коли слухають зауваження профільних депутатів щодо звіту, і депутати дізнаються більше інформації про те, як працює їхній підопічний орган. В результаті цього, до речі, комітети також будуть зобов'язані моніторити виконання рекомендацій Рахункової палати протягом кількох років після цього звіту, після того, як він випущений. І знову ж таки стимулювати підопічні органи виконувати ці рекомендації.

Тому, я сподіваюсь, що сьогоднішнє засідання буде корисним для всіх учасників. І дякую Анастасії Олегівні, що вона його збрала, і що вона проявила ініціативу, і не стала тягнути місяць чи півтора, який їй відведений по закону для розгляду цього звіту, а вирішила його розглянути швидко.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, Роксолана Андріївна. Ми маємо швидко працювати, навіщо відкладати роботу, яку треба зробити.

Регламент проведення засідання комітету. Колеги, це залежить насправді від питань від вас в тому числі, є пропозиція вкластися в півтори години.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. До 12:30 орієнтовно. Так? Дякую дуже, колеги.

Єлизавета Михайлівна Пушко-Цибуляк, член Рахункової, яка, власне, була відповідальною за проведення цього аудиту. Будь ласка, вам слово.

І, колеги, секретаріату відкрийте, будь ласка, презентацію. Колеги, це та презентація, якою я вчора з вами ділилися в наших неформальних засобах комунікації. Будь ласка.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Доброго дня, шановна Анастасія Олегівна, Роксолана Андріївна, шановні народні депутати, запрошені! Сьогодні до вашої уваги результати Звіту Рахункової палати про аудит відповідності використання коштів державного бюджету та управління активами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Він здійснений відповідно до плану роботи за напрямком діяльності антикорупційний, який закріплений за мною, згідно рішення Рахункової палати за членом палати. Тому, власне, я сьогодні його доповідаю. Це те, що були запитання.

Зазначений звіт і взагалі аудит, проведений у повній відповідності до міжнародних стандартів INTOSAI, EUROSAI, містить елементи аудиту ефективності і елементи аудиту відповідності.

Питання, які були поставлені на дослідження.

Це достатність нормативно-правового та організаційного забезпечення для здійснення процесу управління активами.

Наступне, якою мірою складові процесу управління активами та його реалізація відповідають вимогам законодавства.

Наскільки відповідає вимогам законодавства процес формування і ведення Єдиного державного реєстру активів, а також облік переданих в управління активів. Якою мірою управління АРМА переданими йому активами здійснюється на умовах ефективності та відповідності вимогам законодавства. А також якою мірою ресурсне забезпечення діяльності АРМА відповідає установленим вимогам та потребі.

Досліджувати процеси, які покладені на АРМА, а саме: прийняття активів в управління та забезпечення їх збереження (стаття 19 Закону 772, який регулює відповідні відносини).

Наступне, організація заходів з обліку та ведення ЄДРАА.

Наступне, управління активами шляхом передачі управителям і шляхом реалізації.

І наступне, контроль за ефективністю управління активами та збереження їх економічної вартості з боку АРМА.

Загальні відомості. До Єдиного державного реєстру активів станом на 01.07.2024 року було внесено понад 308 записів на виконання 100 тисяч 447 ухвал суду. Із них лише 1 відсоток – це 1195 ухвал, які містять рішення щодо активів вартістю понад 200 прожиткових мінімумів для працездатних осіб і підлягали передачі АРМА. При цьому зазначимо, що урядом не було виконано у повному обсязі вимоги прикінцевих положень Закону 772 щодо поширення повноваження АРМА на всі активи, тобто вартістю менше 200 розмірів прожиткового мінімуму. Це питання залишилося неврегульованим.

Загальні показники діяльності АРМА. Зазначу, що період аудиторського дослідження – це 2022-2023 та перше півріччя 24-го року. За цей період було прийнято 684 ухвали щодо активів вартістю, яка зазначена в ухвалях суду, 51,5 мільярда. З них здійснено, завершено і передано в управління АРМА 135 активів за 135 ухвалями, 549 ухвал до цього часу в стадії виконання.

На наступному слайді шостому більш розгорнута інформація, з якої видно, що із прийнятих до виконання ухвал по 17 ухвалах здійснюється управління шляхом передачі управителям майна, це 27 договорів для цього укладено. Детальна інформація буде пізніше. 95 ухвал стосується управління грошовими коштами і 23 ухвали стосувалися передачі в управління шляхом реалізації активів.

На наступному слайді ви можете бачити основні тенденції щодо діяльності АРМА в частині кількості переданих активів, на одного працівника в тому числі і надходжень від здійснення заходів з управління до державного бюджету . І як ви бачите червону оцю динаміку, вона практично мала дуже такий низький рівень в 23-му році, особливо друге півріччя 24-го, стрімке відбулося зростання, порівнюючи з 22-м, який досліджувався також аудитом.

На наступному слайді ви бачите цифрові показники основні діяльності АРМА, це за 22-й, 23-й, 24-й роки. Фактично основні дані на 01.07, оскільки це аудиторський період. І як ви бачите, це маленький квадрат, червоним вказано плюс, який відбувся в другому півріччі 24-го року, практично період проведення аудиту. Я не буду зупинятися, немає необхідності, я думаю, на цифрах. Ви їх бачите, так?

На слайді черговими дев'ятому і десятому відображені узагальнені результати. Щоб не займати час, я по кожному зупинюся окремо, як по аудиторській знахідці. І більш детально ви зможете на причинно-наслідкових зв'язках, слайді. Ми дослідили причинно-наслідкові зв'язки, між тим, який критерій, як має бути відповідно до встановлених норм, стандартів законодавства, і який фактичний стан, які були цьому причини і які наслідки, до чого це привело.

Це дослідження відбулося по всіх процесах передачі в управління активів: управління шляхом передачі управителям, управління шляхом реалізації і здійснення контролю. Я на кожному з цих етапів як дослідження

зупинюсь на основних знахідках. Більш детально ви зможете з цим ознайомитись.

Що стосується першого питання: достатності, відповідності нормативно-правового врегулювання всіх процесів. Ми маємо на 11 слайді інформацію про закон, про також Митний кодекс, Кримінально-процесуальний кодекс, "Про банки і банківську діяльність", які врегульовують в основному основні засади діяльності АРМА та процеси. Однак нами встановлено, що не всі процеси врегульовані в нормативно-правовому порядку. На цьому я зупинюсь.

Отже, відсутній на сьогодні порядок та механізм взаємодії АРМА з органами прокуратури та органами досудового розслідування, що стало однією з причин непередачі в управління АРМА 80 відсотків активів, по яких прийнято ухвали суду.

Наступне. Законодавчо не встановлений чіткий термін прийняття/передачі активів. В АРМА не врегульовано питання ведення обліку активів разом з Мінфіном. Не врегульовано питання щодо повноважень інших органів для забезпечення повноти наповнення ядра. Не визначено чіткого і прозорого конкурсу відбору управителів, діючий потребує удосконалення. Не врегульовано порядок відбору оцінювачів організаторами електронних торгів при управлінні активами шляхом передачі в реалізацію. Не визначено дієвої процедури здійснення контролю. Відсутні чіткі критерії для оцінки ефективності управління та збільшення вартості активів, відсутні процедури здійснення моніторингу цін в процесі реалізації активів. Не встановлені запобіжники для забезпечення прозорості реалізації активів, що унеможлиблює запобігти зниженню цін фактичною реалізацією, порівнюючи з ринковими. Відсутні концептуальні, стратегічні та програмні підґрунтя у сфері управління активами в цілому.

На наступному слайді ви можете бачити, які функції покладені на АРМА в частині формування державної політики та реалізації державної

політики. В частині реалізації державної політики у виявленні, розшуку, управління активами та формування і ведення ЄДРАА.

Реалізація функцій з виявлення та розшуку активів в основному виконувалась частково, фактично зводилась до виконання звернень органів досудового розслідування та відповіді на зазначені звернення, з огляду на що при дослідженні була зосереджена увага і предметом дослідження були функції і повноваження з управління активами та формування і ведення ЄДРАА. Виконання функцій з управління активами не мало достатніх інструментів, які необхідні для АРМА для того, щоб забезпечити збереження, також можливість збільшення економічної вартості активів та отримання додаткового фінансового ефекту.

На наступному слайді ви бачите, що АРМА в 24-му особливо році була активізована робота з формування державної політики у сфері управління арештованими активами. Це свідчить про здатність ідентифікувати наявні проблеми. Однак при цьому більшість ініціатив для нормативно-правового врегулювання відповідних складових процесу так і не реалізовано. Ми бачимо сім законопроектів на розгляді у Верховній Раді, чотири законопроекти на погодженні в центральних органах виконавчої влади, три законопроекти опрацьовуються в профільному комітеті, один проект постанови у Кабінеті Міністрів на розгляді.

Наступне тезово, що відбулися зміни лише у 2023-2024 роках у напрямку міжнародного співробітництва з метою врегулювання тих процесів, які потребують міжнародних... врегулювання в порядку міжнародної співпраці.

На наступному слайді ви бачите порівняння тих процесів на етапі передачі активів, які передбачені законодавством. Законодавство передбачало таку процедуру прийняття активів, їх оцінка. Наступний, наступний – передача в управління або реалізація та контроль. Фактично регламентом внутрішнім процедурним передбачено такий механізм, за якого фактично прийняття управління відбувалося одночасно з їх передачею

управителям або для реалізації, з огляду на що не відбувалося відображення цих активів в бухгалтерському обліку.

Прийняття активів в управління здійснювалося уповільнено і в окремих випадках затягувалося на роки. Із 684 ухвал за період аудиту так і не виконано на сьогодні і не прийнято в управління активи за 549 ухвалами. Не прийнято в управління грошові кошти в іноземній валюті, окрім доларів та євро, а також банківські метали. Як наслідок – це впливає на те, що низка активів втрачає економічну вартість, окремі псуються.

На наступному слайді ви бачите приклади за результатами досліджень, які підтверджують зазначену аудиторську знахідку. Це і знайоме вам арештоване нерухоме майно, яке належало колишньому міністру внутрішніх справ Захарченку, це і арештовані 23 тисячі 201 вагони, це і комплекс "Межигір'я", і нафтоналивний танкер ООО "Река-Море", це і база відпочинку "Бескиди", і судно, яхта вам відома.

Окремо приверну увагу, що з причини недостатнього нормативного врегулювання на сьогодні не приймаються в управління АРМА банкноти, які зношені, валюта, окрім євро і доларів, та банківські метали. Внаслідок цього не прийнято тільки банківських металів 831 кілограм. І відповідно є зазначено: 831 тисяча євро, 470 тисяч доларів, 465 тисяч гривень – це 22-й рік, 1,9 мільйона в гривневому еквіваленті – інша валюта, а також зношені або пошкоджені банкноти.

Щодо організації заходів з обліку активів, агентством ведеться лише управлінський облік активів на основі ЄДРАА. Сьогодні не здійснюється облік бухгалтерський. Єдиний державний реєстр, який ведеться, він не відображає повну і точну інформацію про активи, і це передбачено законодавством, опис, характеристику, оціночну вартість майна і суму коштів. Відсутня повна інформація про прийняті, передані в управління чи в реалізацію активи.

Слід зазначити, що на АРМА покладено практично функцію ведення реєстру, куди мають вноситись всі активи, не тільки ті, які підлягають

передачі АРМА. І доступ до цього реєстру наданий АРМА лише в другому півріччі 2023 року для публічної можливості доступу до всієї інформації. Через відсутність в агентстві достатніх інструментів для забезпечення наповнення ядра інформацією, держателями якої є інші державні органи, даний єдиний реєстр не містить всіх даних про опис, характеристику, оціночну вартість активів, а також заходи, пов'язані з арештом, управлінням активів, які здійснюються іншими органами, згідно 99 тисяч ухвал.

Щодо бухгалтерського обліку, зазначу, що до 24-го року це питання містило переписку між Мінфіном і АРМА. В 24-му році в процесі аудиту АРМА здійснені відповідні заходи, конструктивно відредаговано, внесено відповідні зміни до облікової політики, що дає сподівання на те, що передані активи підлягали передачі активів вартістю 51 мільярд, будуть в обліку держави.

Загалом надходження від управління активами, як я зазначала, мають тенденцію до збільшення. В 22-му році, якщо надійшло, від управління, ми розглядаємо процес управління, 34 мільйони, то в 24-му році це 1 мільярд 127 мільйонів. Однак недостатність контролю та певних управлінських рішень в умовах недосконалості нормативно-правового забезпечення та процедур реалізація активів не сприяли ефективному управлінню активами і призводило до різниці між ринковою вартістю та вартістю реалізації активів. Як наслідок, втрачена можливість для отримання державою доходу розрахункової суми 850 мільйонів гривень, в 22-му році – 362 та в 23-му – 461, в 24-му тенденція змінилась до кращого – лише 27 мільйонів.

На слайді 24 у нас більш розгорнута інформація про процес управління, саме управління шляхом передачі управителям. Зараз ми поговоримо про цей процес.

Я більш зупинюся, це для вас, щоб ви подивилися всі процеси. Я зупинюся на слайді на сторінці 25, де більш доступно і коротко видно, що на сьогоднішній день АРМА здійснюється управління 50 договорами, які укладені з управителем, з них 23 доаудиторського періоду 22-го, і 27, які

укладені після 22-го року. Із них по 32 договорах забезпечено передачу у встановленому порядку активів, і надходження від управління активами склало 433 мільйони. 18 договорів неповною мірою забезпечують управління у встановленому порядку, із них 12 договорів – оформлено процес передачі, але не здійснюється відповідна плата, яку мають сплачувати управителі, 6 договорів в процесі оформлення передачі цих активів управителю. Їх назви є, ви можете з ними детально ознайомитись.

На цьому етапі при управлінні активами шляхом передачі управителю, недостатність контролю за ефективністю управління активами, переданими п'яти управителям лише, які досліджені, призвело до недоотримання очікуваного результату від управління, економічна вигода, розрахунково 81 мільйон. Це Нафтогаз, тепловоз, ви бачите, "Енергія-Новояворівськ", управитель. Управителя парк садового парку мистецтва загальнодержавного значення знову "Межигір'я", Карпатські мінеральні води, аутсорсинг, Моршинська вода мінеральна – "Оскар" і "Атлант Рент".

Хочу зазначити окремо, що за інформацією АРМА підтвердженою внаслідок анулювання спеціального дозволу на користування надрами державним бюджетом недоотримано понад 1 мільярд надходжень від управління майном, переданим в управління ПАТ "Укрнафта". Загальна сума збитків бюджету з урахуванням інших недоотриманих сум податків та зборів може оцінюватись в понад 3 мільярда гривень. По даному факту ведеться кримінальне провадження за зверненням АРМА Державним бюро розслідувань.

Щодо етапу управління активами шляхом реалізації. Як я зазначала, 23 ухвали, по яких АРМА здійснюється управління шляхом передачі активів для реалізації, загальною вартістю 1 мільярд 640 мільйонів гривень.

На наступному слайді ви бачите декілька прикладів, які досліджені. Це скраплений газ – 1 тисяча 553 тонни, прутики з легової сталі – 139 масою 530 тисяч тонн, 510 тисяч тонн, хімічно-косметична продукція, аміак. За цими чотирма лише дослідженими прикладами, вартість реалізації активів

була нижчою за ринкову на 769 мільйонів гривень. Лише по одному дослідженому об'єкту – 139 зв'язок, прутиків з легованої сталі масою 510 тисяч тонн вартість занижена у 8 разів.

Процедура реалізації... Процедура, механізм реалізації активів, на думку аудиторів... 26 слайд. 28-й, так.

Процедура реалізації, механізм реалізації активів є непрозорим і недосконалим. Ні на АРМА, ні на організаторів торгів фактично не покладена відповідальність за збереження вартості активу, переданого ухвалою суду для реалізації. Як наслідки, вартість реалізації таких активів є нижчою за ринкову вартість.

_____. Прошу пробачення. Уточніть, в який це було період.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Можна мені завершувати в установленому порядку?

_____. 22-й чи 23-й?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, будь ласка, давайте ще кілька хвилин Рахунковій. 28-й слайд.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. 28-й слайд, так. Це металеві прутики.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, перепрошую, давайте, Рахункова завершить і потім буде слово АРМА для того, щоб прокоментувати. Гарзд? Дякую.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Аудиторами також здійснено дослідження достатності ресурсного забезпечення для інституційної спроможності АРМА. У 22-му році обсяг бюджетного фінансування становив 223 мільйони, у 23-

му році знизився до 188 і в 24-му становив 189 мільйонів гривень, з яких 78 відсотків – це видатки на оплату праці.

Проведеним дослідженням встановлено, що має місце диспропорція в умовах оплати працівників в АРМА, які виникли внаслідок недосконалості законодавства з питань оплати працівників АРМА і статусу уповноважених осіб на здійснення відповідальної функції з управління активами. Це є однією з причин плінності кадрів, що в сукупності з недостатністю фінансового ресурсу на підтримку матеріально-технічної бази агентства не сприяє створенню організаційної основи для посилення інституційної спроможності цього державного органу.

Як позитив і конструктивне реагування об'єкту контролю зазначимо, що під час аудиту, як я говорила, внесено зміни в облікову політику, є сподівання на облік всіх активів.

Друге. Розпочато впровадження наявного програмного продукту "Система менеджменту активів АРМА", який має забезпечити прозорий і повноцінно наповнену інформацію Єдиний державний реєстр активів. Також розроблений проект спільного наказу взаємодії АРМА з органами прокуратури, органом, що здійснює досудове розслідування, який сприятиме своєчасному і оперативному прийманню-передачі активів до АРМА.

За зазначеними знахідками Рахунковою палатою зроблено висновки, які узгоджуються з тим, що я озвучила. Я можу їх зачитувати, ще можу зачитати узагальнений і основні рекомендації.

Загальний висновок зводиться до того, що на сьогодні результати діяльності АРМА заволодіння, користування та розпорядження активом, на який накладено арешт в кримінальних провадженнях чи у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави не повною мірою відповідають очікуванням, які передбачали запровадження прозорих і ефективних механізмів формування та реалізації державної політики у сфері управління активами. З причин, які не сприяють цьому процесу: нормативне правове неврегулювання процесів, які я озвучувала,

недосконалість і непрозорість прописаних процесів управління як передача в управління управителям, так і процесу реалізації, а також недостатньо чітких конкретних інструментів для здійснення контролю з боку АРМА за зазначеними процесами.

Рекомендації Рахункової палати надані Верховній Раді, Кабінету Міністрів рекомендуються та безпосередньо АРМА. Узагальнені рекомендації по Верховній Раді зведені до наступного. Враховуючи перелік, який зазначений, в звіті є кожна назва, ви його знаєте, законопроектів. Ми рекомендуємо розглянути та ухвалити відповідні рішення щодо законопроектів із питань управління активами, які внесені вже до Верховної Ради України та зареєстровані у встановленому порядку і визначитись по них.

Одночасно ми рекомендуємо комітету розглянути на своєму засіданні рішення Рахункової палати про результати аудиту, за підсумком якого з урахуванням уже наявних законопроектів проаналізувати та розглянути питання щодо врахування пропозицій щодо удосконалення певних процесів з управління активами, ми їх зазначаємо які. Це ті процеси, які не були враховані в попередніх законопроектах. Але в даний час є законопроект від 2 січня, який подав Кабінет Міністрів, 12374, і 14 січня ще один законопроект поданий, який частково вже враховує рекомендації, які рекомендувала Рахункова палата.

Кабінету Міністрів надано рекомендації перш за все розробити стратегічні програмні документи у сфері управління активами відповідними з установленим терміном. Також розглянути "Прикінцеві положення" Закону 772 і виконати унормування всіх процедур, які передбачає зазначений закон.

Крім того, надано рекомендації АРМА, крім удосконалення нормативно-правового спільно з Верховною Радою, з Кабінетом Міністрів відповідних процесів з управління активами, також додатково вдосконалити власні нормативні документи, привести їх у відповідність з вимогами законодавства, провести суцільну інвентаризацію всіх ухвал суду, які

передбачають передачу активів в управління АРМА, з метою забезпечення їх повного виконання, забезпечити прийняття та подальше ефективне управління всіма активами та контроль відповідний, забезпечити відображення в бухгалтерському обліку всіх активів, удосконалити Положення про Єдиний державний реєстр активів, впровадити програмний продукт "Система менеджменту активів АРМА" та забезпечити повноту інформації відповідного реєстру.

Рекомендації: спільно з Офісом Генерального прокурора провести звірку даних про кількість ухвал та вартість активів, їх найменування і на виконання статті 10 закону розробити і видати відповідний нормативний документ, який врегулює взаємовідносини АРМА з органами прокуратури та іншими органами досудового розслідування.

Визначити... Спільно з Мінфіном визначити результативні показники АРМА, які будуть реально відображати діяльність АРМА, в тому числі ефективність управління активами, та щорічно передбачати в паспортах бюджетної програми, відповідно до якої виділяються кошти на забезпечення діяльності, і забезпечити досягнення цих результативних показників.

На завершення зазначу, що Transparency International в своїх публікаціях зазначило те, що висновки, рекомендації Рахункової палати і результати дослідження співпадають з баченням їхнім проблем в управлінні активами.

Зазначу конструктивні моменти, що на сьогоднішній день надійшов план заходів від об'єкту контролю з указаними конкретними датами реалізації рекомендацій та з зазначенням відповідальних виконавців, що не завжди робиться всіма об'єктами контролю раніше.

Зазначу також, що сьогодні прикладом налагодженої конструктивної співпраці Рахункової палати з Верховною Радою, саме з комітетом профільним, є те, що 9 числа ми надіслали звіт і 14 числа вже є зареєстрований законопроект, в якому певні рекомендації знайшли вже своє відображення в частині удосконалення процесів управління.

Висловити хочу подяку народним депутатам Радіній і Мовчану, які мали змогу і були присутні на засіданні Рахункової палати при розгляді цього звіту і висловили свої конструктивні думки з приводу цієї проблематики.

На завершення висловлю сподівання, що реалізація зазначеного плану заходів, який надісланий АРМА, реалізація в нормативно-правовому порядку рекомендацій Рахункової палати щодо вдосконалення процесів сприятиме в першу чергу прозорому і ефективному управлінню подальшому активами. Також забезпечення управління АРМА всіх активів, які підлягають передачі АРМА. І в частині фінансування буде змінений підхід і забезпечено інституційну спроможність АРМА.

Дякую за увагу. У мене все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

У мене, якщо можна... Колеги, можна, у мене технічне уточнення, одне коротке, по тій інформації, яку ми почули.

БУРМІЧ А.П. Може, давайте задамо питання спочатку, а потім передамо.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, у мене пропозиція все-таки почути і АРМА також, бо ми зараз з вами, колеги, ми зараз будемо задавати питання, на які, можливо, у АРМА вже є відповідь. Мені здається, було б логічно почути одразу і Рахункову, і АРМА, і відповідно далі перейти в режим обговорення. Просто, колеги, інакше ми будемо одне і те саме обговорювати двічі. Якщо у вас технічне уточнення по тому, що щойно Єлизавета Михайлівна презентувала, то... Гаразд, технічне уточнення, але можна перед цим я своє коротке технічне питання задам?

Скажіть, будь ласка, ви тут фіксуєте на тому слайді, як мені здається, 28, який ми обговорювали, ринкову вартість активів. Допоможіть, будь ласка, нам з колегами зрозуміти, що ви берете за ринкову вартість активів.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Ринкову вартість активів, визначено, що і відображено і в акті, і в звіті, за погодженням з об'єктом контролю, яка діяла на аналогічно активи на момент реалізації.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви подивились, яка є реалізаційна вартість аналогічних активів, не експертна оцінка, а за скільки продавались аналогічні активи відповідно...

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Так.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Колеги... Пане Павло, будь ласка. Пане Павле, дозвольте, будь ласка, я буду давати слово на засіданні комітету. Ми ж з вами... Пане Павле, будь ласка. Пане Павле! Пане Павле, будь ласка! Дякую дуже. Дозвольте, я буду вести засідання комітету? Дякую.

Анатолій Петрович, якщо у вас уточнення по суті того, що ми почули, то, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Уточнення. Ну, те, що ми почули, звичайно, трішки жах. У мене коротке питання. Скажіть, будь ласка, тих, хто відповідав от відповідав за той чи інший напрямок, ви пояснення брали чи ні? Перше питання.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Вся інформація, яка відображена у звіті, вона відображена в акті, містить підпис працівників відповідальних АРМА. Де необхідно, ми брали інформацію або пояснення.

По матеріалах, які містять ознаки кримінальних правопорушень, звіт переданий правоохоронним органам.

БУРМІЧ А.П. Друге питання. У тих, у кого ви брали пояснення і, скажімо, відповідали за той чи інший напрямок, у них є функціональні обов'язки, які, на ваш погляд, повністю відображають ті поставлені завдання, які вони повинні робити, чи ні?

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Об'єкт контролю визначав згідно наданих запитань і зазначених напрямків аудиторського дослідження відповідальних працівників, на які покладені і ці функціональні обов'язки.

БУРМІЧ А.П. Функціональні обов'язки нормальні, на ваш погляд, чи їх треба міняти?

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Зазначене питання не було предметом дослідження.

БУРМІЧ А.П. Ну, це погано, тому що саме функціональні обов'язки, якщо вони нормально складені, і вони не виконуються, в результаті чого є такі збитки, як ви показуєте, або, там, недоотримання, то це є ознака злочину. Без функціональних обов'язків ми не вийдемо на ознаки злочину. І тоді ми ж можемо просто погладити по голівці, сказати: "Ну-ну-ну!" І так уже ми говоримо років 10, розумієте?

Тому я вважаю, що якщо ви оцінювали ефективність саме використання бюджетних коштів - хоча, на мою думку, Рахункова палата повинна контролювати як орган контролю Верховної Ради саме за цільовим

використанням бюджетних коштів і статей, які ми затверджували, але, ну, є, як є, - то, я думаю, предметом дослідження і це повинно було бути, тому що без цього ефективності не буде, ми будемо ходити по колу.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Я відповім. В АРМА розроблений, і ми досліджували, регламент, який регулює всі процеси управління активами всередині АРМА між структурними підрозділами. Тобто процес управління всередині АРМА структурними підрозділами і уповноваженими особами, відповідальними працівниками чітко в АРМА прописано. Цей процес врегульований чітко, тому в АРМА досить прозоро саме всередині АРМА процес управління прописаний в межах тих повноважень, які надані, в межах тих інструментів, які надані (*Не чути*) зазначала не завжди достатньо в нормативно-правовому полі врегульовані і недостатні інструменти. Але вони прописані, те, що вас турбує, воно є прописано в регламенті.

Дякую. І це досліджувалося.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Все, Анатолію Петровичу?

Будь ласка, пані Олено, вам слово. Якщо можна, зосередьтесь, будь ласка, на тому, що АРМА вже запланувала робити за підсумками звіту. Якщо ви хочете надати членам комітету якусь додаткову інформацію, то ви, безумовно, можете це зробити. Будь ласка.

ДУМА О.О. Дякую, шановні пані голово. Дякую за доповідь члену Рахункової палати, пані Єлизаветі. Щиро всіх вітаю.

Я все-таки скажу вступне слово, тому що маю як керівник органу прокоментувати той звіт, який насправді був більше ніж пів року, який ми зі свого боку забезпечили, я вважаю, повністю прозоро, достатньо для того, щоб Рахункова палата мала змогу сьогодні насправді процитувати те, що є відображено на більше, ніж 200 сторінках щодо діяльності національного

агентства. І насправді вважаю, що це історична подія, тому що попередні звіти Рахункової палати, які особисто аналізувала я перед тим, як взяти участь у конкурсі на посаду Голови АРМА, відрізняються від того, що ми чуємо сьогодні.

Я щиро дякую присутній голові Комітету з бюджетної політики за вашу присутність і за те, що насправді ви Збачите сьогодні звіт Рахункової палати згідно схваленому новому закону. І це сьогодні свідчить насправді про те, що, святкуючи вчора День соборності, який має по суті характеризувати єдність всіх органів державної влади, то, пані Анастасія Олегівна, сьогодні цей важіль впливу у вас. Тому що центральний орган виконавчої влади, який так довго, я вважаю, 8 років, ішов до тої прозорості, сьогодні його отримав. І ви в присутності такого великого фінансового інструменту в державі, як Рахункова палата та за присутності голів Комітету з бюджетної політики... політики, перепрошую, голови, в себе насправді за робочим столом об'єднали все це.

Чому я про це кажу? Тому що ті звіти 2019, 2020, 2021 років мали кричуще негативні зауваження до самого органу і насправді були підставою говорити про те, що орган справді треба було вже і ліквідувати в 2023, про це говорили в парламенті і аргументували чому. Ми бачили багато корупційних ризиків, ми бачили багато прикладів внаслідок чого було порушено кримінальні провадження. І сьогодні вони також є предметом тут, тому що вони мали по своїй суті факти здійснення в 2022-2023 роках.

Отож дякую вам за те, що маємо можливість про це сьогодні говорити, а також відзначу про те, що насправді з моїм призначенням з липня 2023 року моїми першими кроками це було звернення до Кабінету Міністрів України здійснити державний аудит агентства, здійснити перевірку Рахункової палати. Я сьогодні пишаюся тим, що нам це вдалося зробити.

Другим моїм кроком, як ви пам'ятаєте, і це була така гаряча дискусію нашої першої зустрічі, оскільки вимога як і профільного комітету, як і всіх громадських стейкхолдерів, суспільства була, в принципі, зосереджена на

доцільності відкриття Єдиного державного реєстру арештованих активів як першого кроку показника того, що ми рухаємося в правильному напрямку. І я дуже добре пам'ятаю, як я вам давала слово це зробити за півтора - два місяці. І я рада, що нам це вдалося зробити.

Друге питання, наскільки це якісно і ефективно. Отож буду переходити до самого звіту, тому що саме це і є предметом. В першу чергу членом Рахункової палати, відповідальною, Пушко-Цибуляк пані Єлизаветою Михайлівною було зазначено про корисні, якісні в тому ж випадку і недоліки, які є. Я конкретно акцентую увагу, наприклад, щодо невиконання 549 ухвал. І я повністю підтримаю, оскільки це цифра, яка відображена за той короткий період, яка надійшла саме в той короткий період, тому що ми ж розуміємо, це не всі ухвали, які є на виконання національного агентства, їх набагато більше. Отож саме ця цифра розглядалася.

Я можу сказати лише одне, що є об'єктивні підстави і причини, і ви про них знаєте краще мене, тому що це є предметом наших законопроектів. Якщо є ухвали, які недосконалі або потребують до арешту, тобто є арешт на корправа, немає на нерухомості чи навпаки, і є відповідні звернення АРМА до органів досудового розслідування, їх отримати і далі запускати в роботу – це одна частина. Є частина сім статті 21, яка забороняє виконувати повноваження АРМА, тобто ті ухвали, які стосуються арешту виключно корпправ, ви знаєте, на сьогодні не можуть бути виконані. І є інші причини, які не дозволяють, зокрема, в тому числі доцільність або обов'язок отримання відповідними управителями, наприклад, спецдозволи в Антимонопольному комітеті України і таке інше. Отож можна сказати, що з огляду на те, скільки їх є всього, це насправді показник того, що ми рухаємось в правильному напрямку, оскільки нами вжито заходи, розроблено відповідні законодавчі ініціативи, плани заходів, які дозволять нам виконати їх в майбутньому.

Друге зауваження, яке було сказано і стосується збереження активів. Я дуже коротко прокоментую. Ви знаєте, що за попередні минулі періоди збереження активів не містить належного фінансового відображення, на

жаль, в Законі про Державний бюджет України. І я дуже рада сьогоднішній присутності голови Комітету з питань бюджету. Ви знаєте, як ми важко з вами проходили зміни до бюджету на 2025 рік. Я щиро дякую, що почуті наші ініціативи, наші пропозиції і пропозиції і підтримка нашого профільного комітету, оскільки насправді ситуація вже змінилася, але, на жаль, не змінилася стосовно збереження активів. Оскільки обов'язок Національного агентства, передбачений статтями 19-21, їх зберігати, а ще й покращувати економічну вартість і економічну ефективність для держави, в першу чергу залежить від того, як ми їх можемо зберегти.

Я можу, звичайно, дуже довго приводити приклади, але точково зазначу наступне. Якщо мова йде про 21 тисячу залізничних вагонів, якщо мова йде про російські танкери, коли мова йде про небезпечні хімічні речовини, такі як карбамід і так далі, коли мова йде про, наприклад, дорогі величезні маєтки, які потребують додаткової охорони, коли мова йде про заводи, промислові виробництва і так далі, де є дуже багато складових, це, Анастасія Олегівна, ось це питання, коли ми постійно з вами говоримо стосовно не самих арештованих активів, а записів про арештовані активи, які є складовою ухвали. Тобто це може бути перелік якоїсь продукції в ящиках, в сховищах, це може бути лінія виробництва дорога, це можуть бути різні матеріали, приладдя і так далі, які АРМА не здатна без належного супроводу і підтримки органу досудового розслідування, Службою безпеки України чи Бюро економічної безпеки зберегти, тому що це потребує цілодобової охорони, і це залежить в тому числі від тих, хто на момент винесення ухвали знаходиться на такому об'єкті. Наприклад, власник, який може бути афілійований чи близький до Російської Федерації, або того злочинця, який, наприклад, за статтями держзради покинув і втік з території України. І доки Національне агентство туди дійде, то може пройти одна, дві, три доби, і без відповідних правоохоронних органів, звичайно, забезпечити втрату такого майна насправді неможливо. Тому це все предметом може бути

нашого спільного опрацювання майбутнього законопроекту в рамках і Facility Plan в тому числі.

Сподіваюсь, тут я дала відповідь. Отож будемо просити підтримки щодо належного відображення для Національного агентства можливості збереження таких активів на належному рівні, мається на увазі фінансовому, має бути відповідна графа в Законі України про Державний бюджет, яка дасть змогу це зробити.

Що стосується Єдиного державного реєстру арештованих активів. Я не буду повторюватись, що до Дня Незалежності 23-го року ми змогли його відкрити. Але справа в чому? Я буду говорити, як завжди, відверто. На той час то був великий ризик, розуміючи, в якому стані він був, що ми прийняли і що ми ризикнули відкрити. Давайте будемо чесними, це не було предметом зараз розгляду Рахункової палати, але ви це повинні розуміти, що сам реєстр і технічне завдання розроблявся в 2017 році, він уже на сьогодні і на 23-й рік не відповідав вимогам ні XXI століття, ні взагалі стану війни, в якому знаходиться Україна. Тобто він має охоплювати ці періоди.

Враховуючи те, що він не наповнювався належним чином за всі ці роки, з тими викликами, з якими стикнулося агентство і працівники, з обов'язком внести власноруч, сканувати, поповнювати і водночас те, що ми отримуємо від 300 до 700 ухвал щоденно, а це означає 500 ухвал в день, ми вважаємо, що ми з цим завданням справились на відмінно. Але водночас я зауважу, що ми розуміємо, що його треба вдосконалити від його структури, наповнення, невідображення за звітний період навіть передбачених законом обов'язкових пунктів. Наприклад, станом на 23-й рік в ньому були відсутні графи щодо відображення міжвідомчих міжнародних угод чи представництва в іноземних юрисдикціях інших країн, чи, наприклад, закупівля військових облігацій і далі, далі, все, що стосується навіть конкретно кожного активу.

Я маю сказати, що за 23-й рік і 24-й ми направили більше десятка запитів до різних міжнародних партнерів з одним проханням: у зв'язку з відсутністю відповідного фінансування реєстру державного бюджету, у

зв'язку з можливістю фінансування іншими джерелами, як це передбачає наш спеціальний закон, та у зв'язку з підтримкою на курс прозорості та прозорості органів. Ми просили від USAID, Transparency, КМЕС та інших допомогти і виділити таку міжнародну технічну допомогу на відповідний проєкт щодо вдосконалення реєстру, і розробили своє ТЗ. Тобто ми не просто попросили, а ми сказали, як воно має виглядати, скільки на це потрібно коштів. Такі відповідні проєкти надавалися для затвердження ТЗ Мінцифри, отримали таке погодження. І я вас не здивую, напевно, що за півтора року роботи жоден міжнародний орган не дав позитивного рішення на удосконалення реєстру, я не буду зараз коментувати чому. Але це свідчення того, в тому числі, що АРМА, яка відкрила реєстр і трансформувалася, трансформувалася сама.

При цьому маю зазначити про те, що ми не лише підтримуємо ці відображені пункти щодо доцільності удосконалення реєстру, який є у звіті. Але я маю зазначити про те, що на періоді звіту діяльність АРМА не закінчується і, на жаль, це вже не відображено в звіті. Але я маю сказати, що нами зроблено вже в цьому напрямку, оскільки ми не зупиняємося.

Нами було подано відповідний проєкт до Мінцифри, і в грудні 2024 року його було затверджено, було видано окремо суму коштів для першочергових необхідних змін в реєстрі, які були здійснені в грудні, в січні. І я маю відзначити, і сьогодні ми маємо пишатися тим, що цю роботу вже започатковано, 15 пунктів технічного завдання реєстру виконано. Тобто ми вже бачимо сьогодні в реєстрі зміни, ми вже можемо побачити міжнародні угоди, відображення військових облігацій і тих інших, про які я зазначила, ми про це висвітлюємо на нашому сайті і, звичайно, будемо інформувати, якщо це має для цього потреба.

Крім того, я маю подякувати сьогодні голові комітету з бюджетної політики. Сьогодні ваш день. Тому що ми пропонували, завдяки допомозі профільного комітету, ця потреба врахована в Законі про Державний бюджет щодо зміни реєстру.

Далі. Ми бачимо відповідні цифри. Тому відповідна сума в розмірі там близько 17 мільйонів гривень відображена на 2025 рік. Ми продовжуємо рухатись, це буде вдосконалено, тож рухаємося далі.

Щодо 57 договорів на момент складення звіту, які діяли на той момент, зазначу наступне. Це вдвічі більша кількість договорів, ніж та, яка була зафіксована мною в момент призначення. Крім того, станом на 2023 рік в липні місяці з 35 договорів 10 було розірвано мною в односторонньому порядку. Ви знаєте підстави і причини, тому що вони не приносили користі до державного бюджету, насправді вони приносили нуль гривень нуль копійок. Ми мали потім купу процедур в судових інстанціях, правоохоронних інстанціях. І ми маємо насправді зробити висновок, що це дуже потрібний досвід не тільки АРМА, а це і приклад для всіх державних органів, коли ми проявили свою принциповість, виграли ті судові справи, де були позови проти нас там, де не погоджувались з таким розірванням. І це, до речі, стало прикладом для інших управителів, які бачили той контроль і моніторинг, хоча він у вас зазначено як негативний, але він все ж таки дав користь до бюджету. Тому що є такі управителі, які сплачуючи по 200 тисяч гривень в місяць за управління великими промисловими об'єктами, після наших контрольних і моніторингових функцій почали сплачувати до 8 мільйонів гривень в місяць, що, звичайно, мало позитивний ефект і не мало вже в наслідку одностороннього розірвання договорів.

Крім того, маю зазначити, що сама кількість договорів на певну дату чи на певний строк не є сталою і зрозумілою для всіх. Чому? Тому що це процеси, які взаємозв'язані між собою, і станом на момент проведення аудиту Рахункової палати треба відзначити про те, що агентством було здійснено більше сотні оголошень про відбір суб'єктів оціночної діяльності, вже про заключені договори про здійснення оцінки на ті активи, які стоять в графіках і подалі мають знайти відображення в заключенні договорів управління. Тобто станом на сьогодні ця цифра діючих договорів, звичайно, вже більша, тому що щотижня ми заключаємо один, два, три договори.

Тут, звичайно, ще має роль і Антимонопольний комітет, ви знаєте, який отримує в процесі відбору в управителів дуже багато скарг. Тут справді, я підтверджую, дуже багато питань, які мають нормативно-правове підґрунтя. І я переконана, що буде правильно, якщо я скажу коротко: нам потрібно відобразити нову еру управління і процесу відбору управителів в новому спеціальному Законі про АРМА. Це буде правильно. І я думаю, що всі погодяться з тим, що ми вирішуємо питання, ми бачимо проблеми, ми їх фіксуємо і ми розуміємо, що потрібно зробити для того, щоб держава отримала правильні результати від ефективності управителя.

Щодо зазначених проблемних питань, зокрема на 26 чи 28 слайді, коли мова йшла про реалізацію арматури, аміаку і так далі, зокрема, було зазначено Рахунковою палатою про зменшену або зафіксовану реалізацію більше, ніж на 749 мільйонів гривень. Я підтверджую, що да, і це непоодинокі факти. І я маю комплексно і системно говорити про те, що сьогодні ми розглядаємо звіт Рахункової палати за 22-й, 23-й і 24-й роки. І коли ми сміливо говоримо про ті недоліки, які виявлені, ми маємо також говорити про те, що є періоди, за які несе відповідальність той керівник, в який він працював.

Я маю зазначити про те, що такі факти також були виявлені і нами. Ми водночас вносили відповідні заяви до правоохоронних органів. Ми знаємо і неодноразово говорили і на профільному комітеті, це було предметом і тимчасової слідчої комісії, що ті позорні для держави факти, коли продавалися арештовані активи за заниженими цінами, коли при реалізації активів використовувалися одна чи дві максимум площадки, які були дотичні колись до керівництва національного агентства, що також зафіксовано правоохоронними органами, мова йде про інші порушення, які відображені там у провадженнях, є предметом насправді розгляду органів досудового розслідування. Ми водночас їх фіксуємо, ми їх розуміємо і говоримо про те, що насправді на сьогоднішній день таких фактів уже немає, вони унеможливлені затвердженими новими прозорими правилами.

І я радію, що в нас торгові майданчики, площадки ProZorro.Продажі насправді сьогодні уже здійснюють цю реалізацію. У звіті не відображено точні цифри, але ми фіксували, що в 56 разів збільшено такі доходи до бюджету завдяки тому, що ми змінили підхід до цієї системи, держава тільки виграла від цього. Ми розуміємо, що станом на перевірку це були цифри в 12,3 мільярда гривень у 24-му році тільки. Тому вам робити висновки, оскільки доходи до бюджету в 22-му складали лише 34,8 мільйона гривень. Я дякую, що було відмічено, що це було зроблено 16 березня 23-го року, коли мова йшла про продаж аміаку, який має провадження.

Отож висновки загальні озвучені стосовно недостачі матеріально-технічної бази, зберігання арештованих активів, вдосконалення Єдиного державного реєстру арештованих активів, звичайно, має знайти своє відображення в самих основних висновках. Підтримати ініціативи профільного комітету, національного агентства щодо створення тієї нормативно-правової бази, яка так нам сьогодні потрібна.

Я говорю завжди про це відкрито і публічно, це законопроект і 11009, і 10069. І ви знаєте, що це вже наш четвертий законопроект, який стосується внесення змін до нашого спеціального закону і стосується одного й того ж самого. І, по суті, найголовніше, те, що у нас є спільне бачення, і Міністерства юстиції, і уряду, і профільного комітету стосовно, доцільності трансформації агентства по Facility Plan. Тому, звичайно, воно буде опрацьовано, і я вірю, і сподіваюсь, що ось ці проблемні аспекти знайдуть в ньому відображення для того, щоб це був єдиний, один системний підхід для держави. Тому що коли національним агентством породжено 12 законопроектів за останній рік і жоден з нього не схвалено, це також свідчення того, що щось не те відбувається. Можливо, варто прийняти тоді один законопроект, який відобразить норми всіх тих ініційованих нами змін.

І, напевно, наостанок. Що було зазначено, але потребує більшої уваги. Коли ми говорить про неефективність управління арештованими активами національним агентством, я сподіваюся, що в кожного з вас є професійне

розуміння, де і чия має бути відповідальність. Бо коли в нас є статті 100 і 170 Кримінального процесуального кодексу, який чітко визначає, що ми управляємо насправді арештованими активами, які є речовими доказами, коли ми чітко зазначаємо про проблеми зберігання, відсутність на це коштів, обов'язок в законі, але при цьому ми не говоримо про те, що є окрема Постанова уряду 1104, яка чітко говорить про порядок зберігання речових доказів, якою національне агентство користується.

Я все це веду до того, що насправді національне агентство, яке є антикорупційним органом другого оперативного рівня, але не є правоохоронним органом, але в цій системі відіграє ключову роль. Тому що отримуючи запити від правоохоронних органів і розшуковуючи таке майно, далі саме за ініціативою правоохоронного органу йде клопотання до суду, яким відповідно і приймається рішення передати чи в управління, чи на реалізацію і виписуються всі умови.

І тут починається саме цікаве. Якщо спочатку то, це саме те, що ініціювали Transparency і національне агентство завжди підтримувало, і не всі про це знають. І мені дуже прикро, наприклад, коли є певні коментарі чи виступають публічно, що це треба зробити і це за півтора року не зробили, це не відповідає дійсності. Тому що коли ми говоримо про те, що так щодо планового арешту, доцільності опрацювання з правоохоронним органом до моменту внесення клопотання до суду національне агентство вже в робочому порядку консультує оперативних співробітників, вже затвердило відповідні накази, вже розробило потрібні методичні рекомендації, які знайшли відображення в підзаконних нормативно-правових актах сьогодні, так, цього немає на рівні закону. Але в мене тоді виникає велике питання. Чому, наприклад, ідуть коментарі, що цього не зроблено, і чому, наприклад, немає відповідного запиту до національного агентства, як це працює сьогодні, що ми робили для цього, чи може є такий наказ і методичні рекомендації, і чи є пропозиції в закон. Тому критикувати завжди легко, а насправді важче прийти зробити це.

І кінцевий результат, зокрема щодо передачі арештованих активів, по суті, в саме це управління, яке здійснюється, як я вже зазначила, відповідно до Постанови 1104. І тут ключова роль органів досудового розслідування. Тому що, з одного боку, наприклад, за останніх пів року Національне агентство конкретно стикнулося з тим, що органи прокуратури не підписують акти приймання/передачі вже на відібраного управителя. І я вважаю, що це кричуща і резонансна, не зовсім правильна політика держави, коли Національне агентство, пройшовши відбори суб'єкта оціночної діяльності, заключення договору, потім отримання тієї ринкової ціни, рецензії на звіт, потім відповідно прозорих конкурсних процедур з відбору управителя... І ми підтверджуємо, це не завжди відбувається швидко, скоріше, затягнуто, але всі з вас хотіли тих прозорих правил, всі їх очікували. Ось, будь ласка, вони є, і створені такі умови, коли всі потенційні учасники, які хочуть стати майбутнім управителем, мають право оскаржувати: перший – другого, другий – третього, третій – першого, - на базі Антимонопольного комітету України.

Це для роздумів ваших, Анастасія Олегівна, що затягує процеси. Ми про це говоримо відкрито: створивши ці прозорі правила, ми не можемо водночас отримувати докори щодо задовгого відбору управителя. Це має бути співмірним, отож... Я зрозуміла, я буду завершувати.

Це все говориться до того, що непідписання актів приймання/передачі від Офісу Генерального прокурора насправді сьогодні тягне за собою мільйонні ненадходження до державного бюджету. Національне агентство це фіксує, звертається офіційно, звертає на це увагу. І також дякую Рахунковій палаті, що про це було зазначено. Це ж не один приклад того, що відбувається. Те саме відбувається з заарештованими активами за кордоном, де більше ніж пів року Національне агентство вже надіслало більше 10 запитів про початок процедури легалізації рішення українських судів за кордоном і, на жаль, до цього часу немає відповідних ні дій, ні відповідей.

І коли ми говоримо про ефективність управління, я маю глобально зазначити про таке. На своїй колегії в Національному агентстві ми розглядали питання, що саме є тим КПД, який має визначати ефективність від управління, чи це є справді сума коштів, яку ми бачимо, надходжень до державного бюджету, чи це якийсь комплекс, який визначає цю ефективність. Я звертаю увагу, що все-таки це комплекс, тому що з огляду на ті резонансні активи, які є уже в управлінні, і як вони важко нам далися, я переконана, що ви їх знаєте, це не може бути тільки сума чи збереження, це водночас під час війни можливість, наприклад, не дати вмерти тому вітчизняному підприємству і просто забезпечити його функціонування, тим самим, коли ми зберігаємо трудові робочі місця сотень, а то і тисячі працівників, тим самим забезпечуємо сплату місцевих податків, тим самим забезпечуємо збереження вітчизняного виробництва під час війни.

Напевно, на цьому я буду завершувати. Наостанок було зауваження стосовно ринкової ціни і так далі. Я підтримую свого заступника, він зауважив, що оцінка активу – це не є ринкова вартість, це той старт, з якого, в принципі, відбуваються торги насправді на Prozorro.Продажі, тому відповідно це і відображено в звіті Рахункової палати.

Я дякую всім за увагу. Я вітаю вас з прозорим незалежним об'єктивним звітом Національного агентства, який є результатом спільної нашої роботи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Я думаю, ми вітаємо нас усіх із в тому числі звітом Рахункової палати і, колеги, для мене насправді цей звіт також дуже корисний тим, що ми отримали цифри, ми отримали емпіричні дані, ми отримали навіть інфографіку, яка насправді частково відповідає або описує ті питання, які ми з вами в комітеті обговорюємо не перший раз, не перший місяць і, в принципі, не перший рік. Тому це, безумовно, корисно.

Колеги, дайте, будь ласка, знати, в кого будуть питання, щоб я зрозуміла. Анатолій Петрович. Колеги, більше ні в кого не буде питань? Колеги, чи в когось в Zoom будуть питання? Поки не бачу запитів.

Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, шановна Олено Олексіївно, почули ваші відповіді, ваше бачення. У мене таких питань два.

Ви казали, що є невеличкі проблеми при зберіганні речдоказів, десь хтось там їх, Кабмін... приймаємо одні закони, потім виявляється там якісь інструкції чи постанови, які можуть ускладнювати вашу роботу. Скажіть, будь ласка, які ви приймаєте заходи, які їхні відповіді? І якщо потрібно, то ви інформуйте нас, ми будемо на своєму рівні в це вмішуватися, де показувати, що це заважає роботі і інтересам держави.

Друге. Ви кажете, що ви проводите роботу, там прокуратура щось не підписує і таке інше. Теж те саме питання. Які заходи приймаються? Чи ви документуєте їх у плані запитів, отримання відповіді, потім подальшої реакції? Я вважаю, що ми на ці питання, що стосуються інтересів держави, ефективності роботи можемо реагувати разом. Може, там хтось спеціально це все робить, розумієте? Це все треба досліджувати. Тому я закликаю вас документувати всі ці моменти. І якщо ваших сил не хватає, то, будь ласка, ставте перед нами питання, ми будемо вивчати, чи це треба змінювати на законодавчому рівні, чи просто реагувати уже з більш високих позицій.

І третє. Те, що я задавав питання Єлизаветі Михайлівні. Все-таки в мене прохання проаналізувати ще раз всі ці ваші внутрішні інструкції взаємодії між підрозділами і функціональні обов'язки. Тому що це дуже важливо. Якщо функціональні обов'язки написані взагалі, а не чітко, тоді і спитати немає з кого. Тому у мене прохання, проаналізуйте ще раз з урахуванням аудиту, де чого не хватає, і вносьте корективи.

ДУМА О.О. Я відповім, з вашого дозволу. Спробую коротко. Дякую, бо це дуже предметне запитання стосовно взаємодії з ОГП, що заважає чи фіксуємо. Я поверхнево про це сказала.

З огляду на те, що як керівник державного органу влади вірю в єдність органів і все ж таки не пропадає надія, що це буде виправлено з боку ОГП. А тепер більш детально. Кожен факт фіксується, на кожен факт ми, звичайно, реагуємо, надаємо лист. Мало того, ми відповідаємо на запити ТСК Верховної Ради і всі ці запити у нас запитують, ми їх надаємо. Анастасія Олегівна в тому числі про них знає. Таких прикладів насправді є багато, це не один кейс. Коли прокурор дозволяє собі написати в листі на бланку Офісу Генерального прокурора, що він не підписав акт щодо передані нерухомого майна, наприклад, по відборі такого-то управителя, тому що вважає, що сума, яка передбачена в договорі на 300 тисяч менша ніж він думає, то я вважаю, що такий прокурор переходить виконання своїх компетенцій. Про це фіксую і відповідно звертаюся до вищого керівника. Мало того, зазначаю про те, що необхідно провести тоді дисциплінарне провадження чи спеціальну перевірку відповідно до Закону України "Про прокуратуру". Фіксую такі випадки надалі по інших активах і щоб вам було зрозуміло, отримую відповідь на бланку Офісу Генеральної прокуратури, що АРМА тисне на Офіс Генерального прокурора. Але водночас, коли я це читаю, я задаю питання, а скажіть, будь ласка, коли ми з вами говоримо про те, що, бачите, в 23-му, в 22-му, в 21-му, в 19-му були такі кричущі факти корупції, я перепрошую, по тому ж самому калію, аміаку, отим пруткам, про які ми сьогодні з вами чули, які призвели до втрат бюджету більш ніж на 700 мільйонів гривень. У вас не виникає питання, а тоді акти були підписані? І тоді у прокурора не виникало питання, що то якась не та ціна, чи вона продана не на тій площадці. Тобто це ж є суті предмет.

І того в результаті національне агентство, отримавши запрошення на розгляд запитання Ради прокурорів щодо тиску АРМА на Офіс Генерального прокурора, була на цьому засіданні, в присутності 20 прокурорів дала свої

пояснення, своє бачення, документи, якими керується в роботі, в тому числі тими внутрішніми посадовими інструкціями, про які ви говорите далі. І отримала належну відповідь: відсутній тиск, а присутня незалежна об'єктивна робота відповідно до чинного законодавства України. Тому після таких дій певні акти було підписано, але не всі, які ми очікуємо. Робота продовжується.

Що стосується фіксації конкретних функцій і повноважень працівників. Скажу, що так, у нас це все налаштовано, у нас змінено штатну структуру. У нас навіть, знову буду дякувати, змінено структуру і управління змінено на департаменти. Ми маємо підвищення статусу самого органу, так. Але у нас є ключова проблема, яка зараз знову отримає відповідне повернення голови бюджетного комітету і не тільки. Чому? Тому що всі ось ці висновки, відображені в звіті Рахункової палати, насправді вони акумулюються в одному: дати належний мотиваційний причино-наслідковий, знаєте, зв'язок для того, щоб працівник АРМА, який приймає рішення по мільярдних активах арештованих, мав хоча би бронь, якої немає, хоча би належну заробітну плату, якої немає, бо він тільки має оті конкретні функції, які ми затвердили. Я дуже буду просити повернути дію нашої статті 13 спеціального закону. Це було вже предметом обговорення на профільному комітеті, це є в Законі про бюджет, але вона не діє, ми будемо просити, щоби вона повернулася.

ПІДЛАСА Р.А. Все, що в Законі про бюджет, все діє.

ДУМА О.О. Стаття 13 нашого спеціального закону.

І наостанок, на ваше питання. Ми вже відреагували на ті аспекти, які зазначені в звіті, зокрема, наприклад, щодо ведення чи неведення бухгалтерського обліку і відображення активів в ньому. І це ж знову стосується наявної штатної чисельності. Дивіться, як все взаємопов'язано.

Коли ми, наприклад, мали управління бухгалтерського обліку раніше, до складу якого входив головний бухгалтер, він сьогодні тут є, може вам розказати детально, головні спеціалісти і кожен має свої функції і завдання. І коли ми добиваємося внесення змін до Закону про митні платежі і вперше в історії агентства за всі 8 років діяльності АРМА ми починаємо сплачувати митні платежі, і це вже більше 100 мільйонів гривень.

На що треба звернути увагу? Що змінами до статті 256 Податкового кодексу зобов'язується саме працівник АРМА оформлювати митні платіжки. А в нас немає такої штатної одиниці, в нас не було бюджету, і в нас до цього часу, Анастасія Олегівна, щоб вам було зрозуміло, бюджет то ми схвалили, але Міністерство фінансів нам його не довів. Ось що ми маємо.

І я буду просити, знову ж таки, мене підтримати, хочете, я напишу листа, який буду просити передавати тоді міністру фінансів. Тому що коли отой бюджет, який проголосували в стінах парламенту, плюс нашу потребу, яку врахували, це одна історія. А друга історія, коли міністр фінансів нам пише лист, дати вам на січень 50 відсотків від запланованого, далі на лютий-березень по 9-10 мільйонів, а в грудні 2025 року в план 200 мільйонів. Скажіть, будь ласка, де логіка? Це заради того, щоби показати потім в кінці року неспроможність агентства їх використати? Ну це ж не реально.

Тому, звичайно, ми пропонуємо інший графік, з урахуванням того, щоби призначити потрібну кількість людей в те управління фінансів, яке буде писати митні платіжки, призначити у відділ конкурсів, де насправді сьогодні людей просто немає і ніхто не хоче працювати з такою заробітною платою. І коли ми ще раз будемо чути про те, що хтось робить довго, чи щось не встигає, я поставлю перше питання: дайте пропозиції, дайте людей, які готові йти працювати на 25 тисяч гривень без броні від війни і нести відповідальність за це все, що ми сьогодні розказуємо. Але натомість у грудні місяці вже прийнято наказ про започаткування бухобліку та інвентаризації, про який було зазначено у звіті Рахункової палати.

І наостанок, Анастасіє Олегівно, що важливо, ми вже затвердили план виконання тих заходів, які рекомендує Рахункова палата, вони розписані по кожному, згідно навіть законопроекту відповідальної особи в національному агентстві і, звичайно, із зазначенням строку. Тому є такі пункти, які ми вже виконали, які вже знайшли відображення спільно з іншими органами, в тому числі з Верховної Ради.

І на цьому все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Олено Олексіївно, я буду вас просити цей план прислати на комітет офіційно. Дякую дуже.

Будь ласка, пане Олеже.

АРСЕНЮК О.О. Доброго дня, шановні колеги, шановні присутні! Також хотів би подякувати Роксолані Андріївні, приєднаюсь до вашого... Анастасії Олегівни. Таке маленьке питання. Хотів би також подякувати Олені Олексіївні за особисту присутність на сьогоднішньому звіті, такі важливі події. На жаль, що сьогодні немає представника, представник є, але хотілося б з керівництва також когось побачити з Рахункової палати. Таке маленьке питання з приводу прокурорів з тих, що не підписують акти по тим питанням. У співвідношенні відсоткового еквіваленту скільки таких випадків? Взагалі таких випадків дуже багато чи там одиниці, чи як?

ДУМА О.О. Станом на зараз до 10 випадків залишилось.

АРСЕНЮК О.О. Станом на сьогодні до 10, зі скількох?

ДУМА О.О. І 10 відреаговано вже.

АРСЕНЮК О.О. 10 відреаговано.

ДУМА О.О. Так. Це резонансні великі активи.

АРСЕНЮК О.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже. Пане Олеже, я тільки змушена зазначити, що член Рахункової палати – це, власне, керівництво Рахункової палати, членів Рахункової палати наразі всього 5 призначено.

БУРМІЧ А.П. Там є і заступник, і перший заступник...

ГОЛОВУЮЧА. Член Рахункової палати – це керівництво Рахункової палати.

БУРМІЧ А.П. Член Рахункової палати, пані голово, це не перший заступник Голови Рахункової палати.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, колеги, я вас почула.

Єлизавета Михайлівна, ви хотіли відреагувати також? Ні? Ні, мені здалося просто, що ви почали відповідати, а я вас перебила, перепрошую.

ПУШКО-ЦИБУЛЯК Є.М. Без мікрофону. Я просто інформаційно, ще не має такої посади, перший заступник у нас по закону голова і заступник, і колегіальні... Він по закону виконує виключно за відсутності голови її повноваження. Так. Члени палати, нас всього 5, і ми забезпечуємо роботу за закріпленими напрямками, і по регламенту, і по закону ми вас інформуємо і доповідаємо.

ПІДЛАСА Р.А. Всього три.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я перепрошую, можна, будь ласка, у мікрофон, бо я боюся, що нас можуть не чути наші колеги. Колеги, з усією повагою, ви ж не кажете, коли ви приходите як члени комітету, але не приходжу я як голова комітету, що це недостатнє представництво, ми ж вас поважаємо.

Гаразд. Колеги, давайте, будь ласка, перейдемо в трохи більший конструктивний режим. Колеги, чи ще хтось хоче задати питання? Можливо, колеги, в Zoom?

Колеги, я тоді, з вашого дозволу, буду підсумовувати, спробую принаймні підсумувати ті ключові питання, на які ми, зокрема, маємо звернути увагу, опрацьовуючи законодавство, і ті ключові висновки, які принаймні я для себе роблю із почутого звіту і почутих коментарів.

Перше, колеги, і про це ми говорили з вами, і на засіданні в АРМА пів року тому, і достатньо давно насправді про це говоримо, важлива дуже рекомендація щодо інвентаризації активів. З усією повагою, колеги, часом виникає відчуття, що є певна, я так м'яко скажу, плутанина. Бо активи у нас обліковуються кількістю записів в реєстрі, вони обліковуються ухвалами, вони обліковуються угодами. Коли ми пишемо окремі запити до АРМА, то ми отримуємо інформацію все-таки із розбивкою по кількості, власне, активів. Мені здається, було б правильно, якби, власне, і на основі кількості активів, земельних ділянок, транспортних засобів і так далі відбулася ця інвентаризація. Бо знову ж таки, коли актив обраховується ухвалами, договорами і записами в реєстрі, це створює певну плутанину, яка, звичайно, не йде на користь прозорості, це очевидно.

Далі, колеги, мені здається, достатньо проблемним питанням, що не фіксується вартість активів на момент передачі в АРМА. Точніше, ця вартість часом в ухвалі є, але в ухвалі вона також не завжди з'являється із оцінки, вона не завжди в принципі в ухвалі є, якщо вона є, то це не завжди. І з оцінки це може бути, і з бухгалтерського обліку, і, чесно кажучи, перепрошую за просторіччя, ця вартість може бути також звідки зваго завгодно і це не дуже правильно. Якщо ми хочемо, а ми хочемо цього, чітко

відслідковувати ефективність роботи АРМА по збереженню економічної вартості активів, то, як мінімум, ми мали б врешті фіксувати вартість активу на момент входження в АРМА.

Далі. Мене дуже бентежить насправді питання того, що активи не приймаються, не стають на бухгалтерський облік АРМА після надходження ухвали про передачу в АРМА. Я розумію, АРМА в тому, що зберігання – це витрати, які не завжди піддаються плануванню, я це також розумію. Разом з тим, ми просто в цій ситуації неприйняття по ухвалам і не постановки в бухгалтерський облік отримаємо ситуацію, яку ми з вами неодноразово вже знову ж таки в комітеті, колеги, обговорювали. Коли актив наче переданий в АРМА, фізично в АРМА не переданий і все одно між правоохоронними органами АРМА, штрафмайданчиками і всіма можливими і неможливими акторами, так скажемо, ми не можемо знайти ту одну людину в інституції, яка відповідає за те, щоб актив не вкрали, не розібрали і він не розвалився від недогляду. Тому питання, власне, передачі активу в АРМА, фіксації, передачу, мається на увазі, з актом прийому-передачі і фіксації його на бухгалтерському обліку АРМА після надходження ухвали, це питання також треба врегулювати.

Далі, колеги. Ми бачимо питання строків передачі активів в управління АРМА, точніше, питання строків передачі АРМА активу далі в управління. Бо у нас є ситуації і насправді ці ситуації є по надзвичайно значній кількості активів, коли по ухвалі актив переданий в АРМА, але не оголошено конкурс для пошуку управителя. Я розумію, що для цього може бути ціла низка об'єктивних і суб'єктивних причин, але, мені здається, було би коректно ці строки врегулювати, вони мають бути реалістичними, але немає бути ситуації, коли актив по ухвалі переданий, а далі, наприклад, конкурс на управління не оголошується рік, наприклад. Це не дуже прийнятна ситуація. Ще раз, я чую, що для цього можуть бути об'єктивні причини, разом з тим це наше завдання – ці причини зняти для того, щоб будь-який актив якомога швидше із стану відсутності особи, відповідальної за його зберігання і

функціонування, перейшов у стан наявності особи, відповідальної за його зберігання.

Якщо я правильно дивлюся по системі ProZorro, поправте мене, будь ласка, Олена Олексіївна, якщо я помиляюся, але я по ProZorro бачу, що в 2024 році виконано, власне, десь 3 відсотки ухвал про управління, які надійшли. І, мені здається, це ухвали, які були винесені в попередні роки.

Далі, колеги, щодо доходів від управління. Чи АРМА покращила значно динаміку надходження доходів від управління активами. Безумовно, це так. Разом з тим, колеги, ми також розуміємо, що динаміка надходження доходів від управління активами в 22-му році, на початку 23-го року, її, в принципі, не буде перебільшенням назвати майже нульовою. Відповідно у нас стартова точка, з якою ми порівнюємо і відповідно до якої робимо висновок про покращення, вона, м'яко кажучи, не дуже амбіційна. Поправте мене знову ж таки, якщо я помиляюся, якщо я правильно бачу, то у вас у 24-му році надходження від управління активами – це надходження від гарантійних платежів. Чи є у вас надходження, перепрошую, від гарантійних платежів від управління готівковими коштами? Але чи є у вас надходження від управління активом у зв'язку з прибутком, власне, від управління активом?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Це було би важливо зрозуміти. Бо з того, що я принаймні бачу, практично немає надходжень, власне, від прибутку від управління активами. І це питання не до АРМА, це питання від управителів. Разом з тим, колеги, для мене це також ознака того, що ми маємо переглянути модель пошуку управителів. Поясню, що маю на увазі. По цифрам Рахункової палати я також бачу, що приблизно половина з випадків передачі в управління – це передача в управління по спеціальній процедурі, стаття 21-1 Закону про АРМА, тобто передача в управління рішенням

Кабміну державним підприємствам по винятковій процедурі. Решта, відповідно половина від укладених договорів – це договори з управителями, які були відібрані через ProZorro. До чого я це веду? З моїх принаймні спостережень, колеги, не дуже реалістичною є, в принципі, модель, за якою ми сподіваємося знайти управителя для активів на відкритому ринку на тих умовах, які зараз виписані в законі. Що це за умови? Ми фактично потенційним управителям говоримо наступне: приходьте управляти активами, ці активи можуть бути в не дуже хорошому стані, по ним у вас з великою долею вірогідності буде війна із власником. Активи арештовані, арешт може бути знятий у будь-який момент. Ви маєте вкласти свої гроші в те, щоб запуснути актив, який, можливо, до цього два, три, скількись років простоював. Ви маєте платити гарантійні платежі. Ви маєте право на відшкодування своїх витрат із доходів від управління тоді, коли ці доходи зможуть надходити. Якщо раптом ухвала про арешт буде знята до того, як почнуться надходження, власне, від... почнуться доходи від управління, то чи правильно я розумію, що правителю тоді ніхто нічого не компенсує. І це умови, на яких ми фактично говоримо бізнесу: приходьте управляти.

Чи багато бізнесу готові на таких умовах працювати? Чесно кажучи, з того принаймні, що я бачу по динаміці ухвалених договорів, небагато. У нас половина випадків усіх передач в управління – це державні підприємства по спеціальному рішенню Кабінету Міністрів. Ну це цифри, які я бачу зараз в Рахунковій палати. Тут що, 17 договорів через 21-1 і 33-17, перепрошую, третина. Третина, колеги, ви праві. Перепрошую, третина.

Разом з тим, знову ж таки, найбільша частина з загального портфеля активів в АРМА, в принципі, наразі в управління не передано. Знову ж таки з різних причин, але це активи, які продовжують бути, перепрошую за це просторічне слово, але воно найкраще характеризує реальність, безхазними. Що це означає? Це означає, не тільки, що держава не отримує дохід від управління цими активами, але це також означає, що держава потенційно отримує додаткові боргові зобов'язання. Бо якщо актив руйнується в той час,

коли він був під арештом і за нього відповідала держава і потім цей арешт, то власник має право на компенсацію відповідно своїх збитків, отриманих в результаті руйнування активу і, можливо, навіть на компенсацію втраченої вигоди.

Тому, колеги, мені здається, ми маємо переглянути модель управління, модель залучення управителів для пошуку активів. Ми маємо зробити управління активами більш, скажемо так, привабливим для бізнесу. Я би пропонувала дійсно розглянути варіант залучення, наприклад, арбітражних керуючих, бо це інститут, який існує і в якому є люди, які вміють такими активами управляти в схожих процедурах, як то, наприклад, санація до банкрутства, я би розглянула це.

І, колеги, я думаю, що час визнати, що якщо ми хочемо, щоб арештованими активами ефективно управляли, то ми маємо цим управителям, хто би вони не були, платити за послуги з управління. Тобто послуги управління – це така сама послуга, як і будь-яка інша послуга, яку держава закуповує. Якщо ми хочемо, щоби ця послуга була якісна, держава має бути готова за це платити. Тут питання, звідки АРМА має брати гроші для того, щоби за це платити. Я думаю, що ми маємо, колеги, з вами також розглянути і опрацювати можливість для АРМА формувати спеціальний фонд. Маємо опрацювати, яким чином цей спеціальний фонд має наповнюватися для того, щоби, ще раз, ми як держава могли платити за управління активами, бо інакше, колеги, я перепрошую, просто інакше не їде, це просто неможливо. Тоді держава має переглянути, в принципі, модель арешту активів, якщо вони не можуть забезпечити їх схоронність.

Далі, колеги, щодо планування перед передачею активів в АРМА. Я би тут хотіла важливий нюанс, на можливий нюанс звернути увагу. Безумовно, таке планування має бути. Я, правда, не переконана, що воно має бути перед, власне, арештом. Бо якщо до планування арешту залучена велика кількість людей, то можна вийти на те, що на момент арешту вже особливо й немає що арештовувати у зв'язку з, власне, витокм інформації. Разом із тим, якісне

планування із залученням АРМА має бути, бо, правда, ситуація, в якій АРМА передається в управління актив, в якому половина умовної труби арештована, а половина не арештована і після цього в АРМА питають, а чого ж це ви погано управляєте, це також комічна ситуація, якої треба уникати. Може бути окрема, точніше, стадії, власне, арешту і передачі в АРМА, можуть бути насправді і окремими ухвалами після відповідних консультацій з АРМА щодо можливості управління і після відповідних консультацій з АРМА щодо... за відсутністю іншого словосполучення, повноти арешту, яка би, власне, дозволила забезпечити якісне управління і збереження активу.

На що ще, колеги, хочу звернути увагу. Питання щодо зберігання також мусимо відповідно опрацювати. Я також розумію, чому АРМА може цього не робити, це кошти, це зрозуміло. Разом із тим знову ж таки має бути в державі особа зафіксована відповідальна, яка несе відповідальність за збереження активу. Такі, колеги, мої ключові пункти, на які ми з вами маємо звернути увагу, вносячи зміни до законодавства.

І ще раз, колеги, підсумую, питання управління – це також те питання, яке ми з вами маємо опрацювати при змінах до Закону про АМРА. Ми маємо це опрацювати, тому що це наше зобов'язання відповідно до Ukraine Facility. І коли я кажу – наші зобов'язання, я маю на увазі, що ми як держава Україна взяли на себе зобов'язання і проєкт цього плану, він був розроблений не в Брюсселі, він був розроблений в Києві. Тобто це наше з вами зобов'язання, ніхто не може сказати, що нам його нав'язали і, колеги, це абсолютно раціональне зобов'язання, бо питання нормального управління активами, воно давно назріло, колеги, і без змін в управлінні ми не зможемо забезпечити нормальну роботу АРМА, це неможливо просто, з моєї точки зору.

Я сподівалася, що я підсумувала. Пані Олено, тоді в мене прохання, ви відреагуйте, будь ласка, на ті два питання, які я окреслила як проблемні, бо ми просто вже вийшли за мені регламенту нашого засідання.

ДУМА О.О. З великим задоволенням. Ключові аспекти: інвентаризація і вартість активів. Це було предметом дослідження. І вам відомо, я переконана, що всім професійним юристам і економістам це також зрозуміло. Я зараз виведу цифру, але для початку я маю прокоментувати. Ви дуже правильно зазначили про те, що не завжди вказана сума тих активів, того переліку, який є в ухвалі. І з огляду, як побудоване наше національне законодавство і те, що це загальноглобальна національна проблема, про це знають всі. На жаль, ми маємо ситуацію, за якої, наприклад, при арешті корпоративних прав, де ми в статуті можемо бачити вартість уставного капіталу в 1 мільйон чи в 1 тисячу гривень, чи в мільярди, не завжди відповідає фактичним обставинам.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, пані Олена, вибачте, будь ласка. Я просто змушена модерувати. Відреагуйте, будь ласка, на ці пункти, по яким я задала питання. Тут просто ми з вами погоджуємося, давайте не повторювати це ще раз.

ДУМА О.О. Добре. Погоджуємося. Отож, ми маємо динамічні цифри з урахуванням того, що Національне агентство вже пів року чекає офіційної відповіді Офісу Генерального прокурора, щоб проінвентаризували і дали нам список ухвал, якими скасовано арешт, а це впливає також на цифри, і це треба враховувати, і треба розуміти, що цю цифру вивести ми можемо тільки спільно з органами досудового розслідування.

Ми можемо сьогодні говорити, і я прошу зафіксувати ці цифри, вони зафіксовані в звіті, що станом на зараз в реєстрі арештованих активів на території України арештовано і передано в управління національному агентству активів на суму понад 200 мільярдів гривень. Тобто ця цифра орієнтовна і динамічна з урахуванням того, що ми не маємо точної вартості, не маємо інвентаризації з ОГП стосовно скасованих ухвал і не маємо ринкової вартості всіх активів, оскільки це означає, що треба провести на всі

72 тисячі переданих національному агентству оголошення, заключити 72 тисячі на ці активи договори із суб'єктами оціночної діяльності і отримати ринкову вартість станом на зараз. Тоді ми тільки можемо вивести нормальну загальну вартість і ціну.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Олено я ж не питала про вартість, я просила інвентаризувати хоча б кількість. Можна кількість інвентаризувати.

ДУМА О.О. Стосовно кількості я вже сказала у своїй промові. У грудні місяці цей наказ підписано на виконання рекомендацій Рахункової палати, і ця робота вже проводиться. Отож ми вже в роботі, звичайно, і ми, і ви це будемо знати і будемо бачити результати.

Наостанок, окрім цифр тих, що в Україні, маю зазначити, що дуже правильно, коли всі говорять про проблеми і негатив. Але мені як керівнику неприємно, що ніхто не сказав про позитив. Тому що раніше ніхто в Україні таких результатів і діяльності від національного агентства не бачив.

ГОЛОВУЮЧА. Я з цього почала.

ДУМА О.О. Спасибі. Я хочу відзначити, що сьогодні разом зі мною прийшли заступники Голови АРМА і всі керівники структурних підрозділів, які уважно мене слухають. Це в першу чергу повага до профільного комітету, Рахункової палати, підтвердження відкритості, професійності, обізнаності в своїй справі, вони готові були сьогодні включитися доповідати. Мені, наприклад, коли ми говоримо про неотримане золото, чи злитки і так далі, ну, я ж можу прокоментувати, і навіть ви про це знаєте. Бо, да, АРМА не прийняла. А знаєте, чому не прийняла? Тому що отримала ухвалу управляти. А як ми можемо управляти золотими злитками - це вже деталі.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте просто ми зараз не будемо переходити в обговорення кейсів. В нас тоді засідання буде тривати, поки не піде білий дим.

ДУМА О.О. Тому, Анастасія Олегівна, якщо є запитання до моїх колег, які готові також розповісти в межах своєї компетенції, будь ласка, ми завжди відкриті.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи є у когось питання, чи хтось хоче виступити по суті обговореного звіту, по суті рекомендацій, з послами, що ми маємо зробити надалі?

Тоді, колеги, я підсумувала, я не буду повторювати. Ми з АРМА в робочому режимі будемо, звичайно, працювати по опрацюванню тих законопроектів, які у нас зараз на розгляді, зокрема, в контексті зобов'язань, які на себе взяли. Дякую дуже Рахунковій палаті. Звіт офіційно Рахункової палати також у нас до комітету надійшов, колеги. Він вам був відправлений на електронні пошти. Дякую дуже.

Я сподіваюсь, якщо в когось із членів комітету ще пізніше в процесі опрацювання і звіту, і законодавства по АРМА виникнуть питання до Рахункової палати, до Єлизавети Михайлівни, то ми можемо в робочому порядку також з такими питаннями звернутися.

Гаразд. Дякую дуже, колеги. На цьому пропоную завершувати і продовжимо в робочому режимі. Дякую.